

محبوب‌ترین بانو نزد پیامبر(ص) از منظر اهل تسنن

بیستم جمادی‌الثانی سالروز ولادت صدیقه کبری حضرت فاطمه زهرا(س) است. آن بانو بدون تردید برترین زن عالم در نزد پیامبر(ص) بوده است که به خصوص روایات و منابع نقل شده از سوی اهل تسنن نیز بر آن تصریح کرده‌اند.

بیستم جمادی‌الثانی سالروز ولادت صدیقه کبری حضرت فاطمه زهرا(س) است. آن بانو بدون تردید برترین زن عالم در نزد پیامبر(ص) بوده است که به خصوص روایات و منابع نقل شده از سوی اهل تسنن نیز بر آن تصریح کرده‌اند. محمدجعفر طبسیه گزارش اینکنا، آیت الله محمدجعفر طبسی، استاد درس خارج حوزه در یادداشتی که در اختیار اینکنا قرار داده است نوشت:

بیستم جمادی‌الثانی سالروز ولادت صدیقه کبری حضرت فاطمه زهرا(س) است. مرحوم طبرسی متوفای قرن ششم در کتاب اعلام‌الوری می‌نویسد: از روایات اصحاب ما برمی‌آید که حضرت فاطمه(س) در بیستم جمادی‌الثانی سال پنجم بعثت در مکه متولد شد. جناب حاکم نیشابوری شافعی مذهب در کتاب المستدرک علی الصحیحین (ج ۳، ص ۱۲۵) با سندی نقل می‌کند که حضرت فاطمه(س) در سال چهل و یکم از زمان تولد رسول خدا(ص) متولد گردید.

یکی از موضوعات مهم در زندگی سراسر افتخار حضرت فاطمه(س)، محبوبیت آن حضرت(س) نزد آخرین فرستاده خدا محمد مصطفی(ص) است. بدون تردید در میان همه زنان عالم، محبوب‌تر از فاطمه زهرا(س) نزد رسول خدا(ص) وجود ندارد. این مطلب حقیقتی است که با مراجعه به منابع دست اول اهل تسنن، روشن و آشکار می‌شود.

سخن حاکم نیشابوری

حاکم نیشابوری در کتاب المستدرک (ج ۳، ص ۱۲۱) با سندی از «جمیع ابن عمیر» نقل می‌کند و می‌گوید که همراه عمه shy& می‌ام بر عایشه وارد شدم و از او درباره محبوب‌ترین انسان‌ها نزد رسول خدا(ص) سؤال شد. او پاسخ داد: فاطمه(س). گفتند: از مردان چه کسی؟ گفت: همسرش. سپس حاکم نیشابوری این حدیث را صحیح می‌شمارد و می‌گوید: هذا حدیث صحیح الاسناد. او در حدیثی دیگر از عمر نقل می‌کند که روزی بر فاطمه(س) دختر رسول خدا(ص) وارد شد و گفت: ای فاطمه! به خدا سوگند که احدی محبوب‌تر از شما نزد رسول خدا نیافتم و به خدا قسم که احدی از مردم بعد از رسول خدا(ص) محبوب‌تر از شما سراغ ندارم. حاکم نیشابوری درباره این حدیث اظهار نظر می‌کند و آن را صحیح می‌شمارد اما ذهبی می‌گوید: غریبٌ عجیبٌ؛ و با این دو کلمه می‌خواهد اشکالی بر صحت حدیث وارد کند، اما نمی‌تواند.

سخن ترمذی

ترمذی در کتاب الجامع الصحیح (ج ۵، ص ۷۰۱، حدیث ۳۸۷۴) همین حدیث را از «جمیع بن عمیر» تمیمی نقل می‌کند و در پایان می‌گوید: «هذا حدیث حسن غریب». چهار نفر در سند این حدیث وجود دارند. ۱. حسین ابن یزید کوفی ۲. عبدالسلام ابن حرب ۳. ابوالجحاف (داوود بن ابی عوف) ۴. جمیع بن عمیر. در اینجا به بررسی شخصیت هر یک از این روایت‌ها می‌پردازیم. اما نام «حسین بن یزید» توسط ابن حبان در زمره راویان مورد اعتماد نقل شده است. (کتاب الثقات، ج ۸، ص ۱۸۸؛ تهذیب الکمال، ج ۶، ص ۵۰۲). اما درباره «عبدالسلام بن حرب» باید دانست که ابن حجر در کتاب تقریب التهذیب (ج ۱، ص ۵۰۵) از او به ثقه و حافظ تعبیر کرده است که کاشف از وثاقت اوست.

وی در سال ۸۷ وفات کرده است. اما «ابوالجحاف» که نامش «داوود بن ابی عوف» است، ترمذی از او به «وکان مرضیاً» تعبیر کرده است. (سنن ترمذی، ج ۵، ص ۷۰۱). ابن حجر در کتاب تقریب التهذیب (ج ۱، ص ۲۳۳) از او به صدوق تعبیر می‌کند. نام چهارمین راوی، «جمیع بن عمیر» کوفی است. ابوحاتم رازی درباره او می‌گوید: «کوفی تابعی محلّه الصدق صالح الحدیث» (تهذیب الکمال، ج ۵، ص ۱۲۵؛ الجرح و التعديل، ج ۲، ص ۵۳۲). ابن حبان در کتاب الثقات (ج ۴، ص ۱۱۵) نام او را در زمره ثقات ذکر کرده است و ذهبی درباره او گفته است: «کوفی جلیل» (ر.ک: تاریخ الاسلام) و در کتاب المغنی گفته: «و أحسبه صادقاً».

پس تمام راویان این حدیث از نظر رجالیون اهل سنت معتبر و مورد اطمینان هستند و چنانچه درباره «جمیع» تضعیفی وارد شده باشد، به سبب نقل احادیثی درباره فضائل و مناقب امیرالمؤمنین علی(ع) است. به عنوان مثال او راوی حدیث مواخات (أخوت پیامبر خدا(ص) و امیرالمؤمنین علی(ع)) است (سنن ترمذی، ج ۵، ص ۳۰۰) اما روشن است که صرف نقل فضایل، هرگز او را از درجه اعتبار ساقط نمی‌کند.

تلاش ناکام «ذهبی» در تحریف واقعیت

ذهبی با اینکه برخی از راویان این حدیث را مورد تأیید قرار داده است، در کتاب سیر أعلام النبلاء حدیثی را به این مضمون نقل کرده است که عمرو بن العاص از پیامبر(ص) سؤال کرد: محبوب ترین شخص نزد شما از میان مردم چه کسی است؟ فرمود: عایشه؛ گفت: از میان مردان چه کسی؟ فرمود: پدر عایشه. سپس می‌شود: «گوید: علی‌رغم اینکه روافض [شیعیان] این خبر را نمی‌پذیرند اما این خبر صحیح است. در پاسخ به او باید گفت: حدیثی را که نقل کرده بدون سند است و نمی‌شود؛ توان به آن اعتماد کرد اما حدیث ترمذی مسند است و تمام راویان آن ثقة و مورد اطمینان هستند.»

ذهبی در این اقدام بیهوده و ناکام، سعی کرده در راستای وارونه‌نمایی حقیقت، محبوب‌ترین زنان را نزد رسول خدا(ص)، برخی از همسران آن حضرت(ص) جا بزند. جالب اینکه حاکم نیشابوری در کتاب المستدرک (ج ۳، ص ۱۱۹) با سندی از «عبدالله بن عطاء» از «عبدالله بن بریده» از پدرش روایت نقل کرده که محبوب‌ترین زن نزد رسول خدا(ص)، فاطمه(س) بود و از بین مردان علی(ع)؛ سپس این حدیث را صحیح دانسته، و ذهبی هم با وی موافقت کرده است.

واقعاً این تناقض گویی در میان کلمات ذهبی را چگونه می‌توان توجیه کرد. او گاهی محبوبیت عایشه را تأیید و به شیعیان جسارت و توهین می‌شود؛ گاهی در این روایت که محبوب‌ترین انسان‌ها حضرت زهرا(س) بیان شده، حدیث را صحیح می‌شمارد و آن را قبول می‌کند.

نکته قابل توجه در اینجا این است که جناب حاکم نیشابوری که نقاد احادیث است، در کتاب «فضائل فاطمة الزهرا» (ص ۴۷) می‌نویسد: فضیلتی دیگر برای فاطمه دختر رسول خدا(ص) این است که وی محبوب‌ترین انسان‌ها در نزد پیامبر(ص) بود. اینجا دانسته می‌شود که محبوبیت و جایگاه ویژه حضرت زهرا(س) در نزد حاکم نیشابوری هم قطعی و ثابت بوده است.

شخصیت حاکم نیشابوری

الف. ذهبی در کتاب «تذكرة الحفاظ» (ج ۱، ص ۱۰۳۹) درباره حاکم نیشابوری می‌گوید: «الحاکم، الحافظ الکبیر، امام المحدثین».

ب. در کتاب سیر أعلام النبلاء (ج ۱۷، ص ۱۶۲) در ترجمه حاکم اینچنین آمده است: «الامام الحافظ الناقد العلامة شیخ المحدثین ... سمع من نحو ألفی شیخ»

بنابراین با توجه به روایات و عبارات نقل شده از منابع اهل تسنن، هیچ بانویی محبوب‌تر و با عظمت‌تر از صدیقه کبری فاطمه زهرا(س) نزد رسول خدا(ص) وجود ندارد.

ایکنا